

Het stuk '1984' predikt te ferm de relevantie van het boek '1984'

Regisseur - Freek Vielen

Gezelschap - De Nwe Tijd / het paleis

Cast - Suzanne Grotenhuis, Louise Bergez, Harald Austbø, Kato Van Ermen

Els Van Steenberghe | 20-02-2023, 09:19

In 1949 publiceerde George Orwell het boek 1984. Het bleek een profetisch boek. De taalridders van De Nwe Tijd bewerken het boek nu tot een stuk dat het profetische kantje (te) enthousiast onderstreept.

'Het is een heldere, koude dag in april. De klokken slaan dertien keer. Winston Smith, de kin tegen de borst gedrukt in een poging te ontsnappen aan de gure wind, glipt snel via de glasdeuren Victory Mansion binnen. Hij is niet snel genoeg en kan niet verhinderen dat een gruijzige sliert mist mee binnenwaait.' Met deze woorden opent George Orwell zijn klassieker uit 1949.

De muziek van cellist Harald Austbø en violiste/toetseniste Kato Van Ermen is fantastisch onheilspellend én onheilspellend fantastisch. De muziek van dit duo is de slagader van de voorstelling.

De Nwe Tijd – meer bepaald: regisseur en tekstbewerker Freek Vielen, met dramaturge Rosa Vandervost – vertalen deze woorden naar een filmische openingsscène. Op het scherm dat voor het podium hangt, trekken de grauweste beelden voorbij. Regen, een donkere rivier, een in grijze wolken gehulde stad,... Na die opener valt het scherm neer en ontploft de muziek van cellist Harald Austbø en violiste/toetseniste Kato Van Ermen. Fantastisch onheilspellende én onheilspellend fantastische muziek is dat. De muziek is de slagader van de voorstelling.

Actrices Suzanne Grotenhuis en Louise Bergez zijn hart. Grotenhuis speelt Winston Smith. Ze doet dat steengoed. Bergez vertolkt Julia en doet dit evengoed met passie. Orwell gebruikt de twee personages om zijn doemscenario over de toekomst te vertellen. Smith is een man die tracht om niet te hard naar de pijpen te dansen van 'De partij' ook al ziet en hoort de partij én de 'Gedachtenpolitie' alles. 'Big Brother is watching you!', staat op de eerste pagina van het boek. Smith werkt op het 'Ministerie van waarheid' waar hij 'fouten' in de kranten 'herstelt'. Julia is een opgeruimde twintiger. Zij werkt op het 'Ministerie van liefde'. De twee vinden elkaar. Maar ook de partij vindt hen...

Dit stuk doet hongeren naar het boek. Dat is geen slechte verdienste. Maar het is jammer dat het de belangrijkste verdienste van dit stuk is.

Omgeven door banners waarop felle slogans zoals 'Hate is love' prijken, spelen Grotenhuis en Bergez. Bergez stapt een paar keer uit haar rol. 'Hallo, ik ben Louise' en legt de link tussen wat haar als meisje en actrice overkwam en hoe dat akelig accuraat in het boek omschreven wordt. Die felle getuigenis raakt maar voegt weinig extra toe. Behalve nog eens onderstrepen hoe actueel Orwells verhaal wel is...

Vandervost en Vielen zijn krakken in het uitpuren van boeken tot sterke stukken. Dat deden ze al met Niets, naar een boek van Janne Teller. Dat doen ze opnieuw maar ze dit keer willen ze te graag de relevantie van het boek benadrukken. De scènes waarin ze die relevantie toelichten zijn, helaas, overbodig. Die scènes breken het ritme van de voorstelling, ondanks het straffe spel van beide actrices. Deze scènes snoepen tijd weg om Orwells geweldige taal en verhaalopbouw voluit naar het podium te vertalen. Kortom, dit stuk doet hongeren naar het boek. Dat is geen slechte verdienste. Maar het is jammer dat dit de belangrijkste verdienste van het stuk is.

1984 van het paleis en De Nwe Tijd speelt tot 18 februari in het paleis te Antwerpen. hetpaleis.be en denwetijd.be